

اظهار نظر کارشناسی درباره:
«طرح تعیین تکلیف کارگزاران بیمه کشاورزی»
(اعاده از شورای نگهبان)

مقدمه

طرح «تعیین تکلیف کارگزاران بیمه کشاورزی» که در تاریخ ۱۳۹۷/۳/۸ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده بود، در راستای بند «۲» اصل یکصد و نهم قانون اساسی و به جهت مغایرت با سیاست‌های کلی نظام، از سوی شورای نگهبان برای رفع ایراد به مجلس شورای اسلامی اعاده شد. از این رو مجلس مصوبه مزبور را در جلسه مورخ ۱۳۹۸/۴/۲۴ اصلاح و مجدداً نزد شورای نگهبان ارسال نمود. لکن در این مرحله نیز شورای نگهبان ایراداتی را نسبت به مصوبه اصلاحی وارد دانست و در نتیجه کمیسیون محترم جهت رفع این ایرادات اصلاحاتی را به تصویب رسانده است که به شرح زیر به بررسی آن می‌پردازیم.

بررسی مصوبه کمیسیون

مبتنی بر دو بند ایراد شورای نگهبان نسبت به مصوبه مجلس، کمیسیون محترم تبصره‌های «۱»، «۴» و «۷» ماده واحده را به شرح زیر اصلاح کرده است:

تبصره «۱»

تبصره «۱» مصوبه مجلس اشعار می‌داشت:

«منظور از کارشناس بیمه کشاورزی، فردی است که دارای تحصیلات کارشناسی و بالاتر در یکی از رشته‌های کشاورزی نظیر زراعت، باغبانی، آبیاری، ماشین‌های کشاورزی، گیاه‌پزشکی، خاک‌شناسی، علوم دامی، دامپزشکی و منابع طبیعی می‌باشد و به‌عنوان ناظر مقیم، ارزیاب، مدیرعامل و بیمه‌گر فعالیت دارد».

شورای نگهبان در این خصوص در صدر بند «۱» نظر خود اعلام داشته است:

«با توجه به اینکه تبصره «۱» ماده واحده، محدود به بعضی از رشته‌های خاص شده و دستگاه‌های مذکور به رشته‌های دیگری نیز نیاز دارند ... مصوبه مغایر بند «۱۰» اصل سوم قانون اساسی تشخیص داده شد».

کمیسیون اجتماعی در مصوبه خود در جهت رفع این ایراد، تبصره «۱» را به شرح زیر اصلاح کرده است:

«منظور از کارشناسان بیمه کشاورزی، کلیه افرادی هستند که دارای حداقل مدرک تحصیلی کارشناسی و بالاتر در رشته‌های مجموعه کشاورزی و دامپروری، محیط زیست، منابع طبیعی، حسابداری، مدیریت مالی و بازرگانی، حقوق، علوم بانکی و رایانه و رشته‌های مرتبط با فعالیت‌های بانک کشاورزی و جهاد کشاورزی بوده و دارای شناسه (کد) فعال کارگزاری هستند و به‌عنوان ناظر مقیم، ارزیاب، بیمه‌گر و مدیرعامل مشغول به فعالیت هستند».

مخصوصی سخن علمی

مشخصات طرح

دوره دهم - سال چهارم

شماره ثبت:

۵۶

شماره چاپ:

۱۵۵۴

تاریخ چاپ:

۱۳۹۸/۶/۶

معاونت پژوهش‌های
سیاسی - حقوقی
دفتر مطالعات
حقوقی

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۲۴۰۱۵۵۷۸-۲

تاریخ انتشار:

۱۳۹۸/۶/۹

در این خصوص به نظر می‌رسد رفع ایراد شورای نگهبان درخصوص اصلاح صورت گرفته محل تأمل باشد. توضیح اینکه به موجب ماده واحده، دولت مکلف شده است نیروهای جایگزین مورد نیاز دستگاه‌های مذکور در ماده واحده را صرفاً از میان کارشناسان بیمه کشاورزی تأمین کند، درحالی که افرادی که به طرق مختلف از این دستگاه‌ها خارج می‌شوند، دارای تحصیلات در رشته‌های مختلف هستند و دستگاه‌ها نیز به تحصیلات دیگری غیر از تحصیلات مرتبط با کارشناسان بیمه کشاورزی هم نیاز دارند. در این خصوص کمیسیون محترم به جای رفع این ایراد، مصادیق رشته‌هایی که به عنوان کارشناس بیمه کشاورزی محسوب می‌شوند را توسعه داده است، درحالی که به نظر نمی‌رسد بتوان فارغ‌التحصیلان رشته‌هایی چون حسابداری، مدیریت، حقوق و... را به عنوان کارشناس بیمه کشاورزی محسوب کرد.

لذا با عنایت به توضیحات فوق‌الذکر، پیشنهاد می‌گردد با رعایت تشریفات مندرج در آیین‌نامه داخلی، جهت رفع ایراد شورای نگهبان، در متن ماده واحده، بعد از «دولت مکلف است» عبارت «در مواردی که دستگاه‌های موضوع این قانون به تخصص‌های کارشناسان بیمه موضوع تبصره «۱» این قانون نیاز دارند» اضافه گردد.

همچنین پیشنهاد می‌گردد با رعایت تشریفات مندرج در آیین‌نامه داخلی، در تبصره «۱»، در عبارت «دارای حداقل مدرک تحصیلی کارشناسی و بالاتر»، واژه «حداقل» حذف شود.

تبصره «۴»

تبصره «۴» مصوبه مجلس اشعار می‌داشت:

«کارشناسانی که حداقل سیزده سال سابقه فعالیت دارند در بانک کشاورزی و صندوق بیمه کشاورزی و افرادی که بین ۶ تا ۱۳ سال سابقه دارند در مجموعه وزارت جهاد کشاورزی و ادارات تابعه به کار گرفته می‌شوند. افرادی که از مجموعه بیمه کشاورزی به هر دلیلی منفک شده‌اند مشمول این قانون نمی‌باشند».

شورای نگهبان در این خصوص در ذیل بند «۱» نظر خود اعلام داشته است:

«با توجه به اینکه براساس تبصره «۴» ماده واحده، این افراد صرفاً براساس سابقه فعالیت و بدون توجه به سایر معیارهای مورد نیاز از جمله تخصص افراد و نیاز دستگاه‌ها در ادارات مربوط استخدام خواهند شد، مصوبه مغایر بند «۱۰» اصل سوم قانون اساسی تشخیص داده شد».

کمیسیون اجتماعی در مصوبه خود در جهت رفع ایراد شورای نگهبان، تبصره «۴» را به شرح زیر اصلاح کرده است:

«کارشناسان بیمه کشاورزی که دارای مدرک تحصیلی و سابقه کاری بالاتر هستند از اولویت استخدام در بانک کشاورزی و وزارت جهاد کشاورزی برخوردارند. وزارت جهاد کشاورزی مکلف است آیین‌نامه اجرایی مشتمل بر نحوه به‌کارگیری و سهمیه هریک از دستگاه‌های مشمول این قانون را حداکثر ظرف مدت سه ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون تهیه کند و به تصویب هیئت وزیران برساند. همچنین افرادی که به هر دلیلی از مجموعه بیمه کشاورزی منفک شده‌اند، مشمول این قانون نمی‌باشند».

به نظر می‌رسد با انجام اصلاح مذکور ایراد شورای نگهبان رفع شده است؛ با این وجود پیشنهاد می‌گردد با رعایت آیین‌نامه داخلی مجلس، دو عامل تخصص و نیاز دستگاه نیز مورد تصریح قرار بگیرد.

تبصره «۷»

تبصره «۷» مصوبه مجلس اشعار می‌داشت:

«سازمان تأمین اجتماعی موظف است، سوابق گذشته و معوق فعالیت کارشناسان بیمه که مورد تأیید بانک کشاورزی و صندوق بیمه است و حق بیمه آنها نیز توسط کارشناسان بیمه کشاورزی پرداخت می‌شود را بپذیرد».

شورای نگهبان در این خصوص، در بند «۲» نظر خود اعلام داشته است:

«در تبصره «۷»، از آنجایی که مشخص نیست منظور از پرداخت حق بیمه صرفاً پرداخت سهم بیمه شده است یا سهم دولت و کارفرما را نیز شامل می‌شود، ابهام دارد، پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد».

کمیسیون اجتماعی در مصوبه خود در جهت رفع ایراد شورای نگهبان، تبصره «۷» را به شرح زیر اصلاح کرده است:

«سازمان تأمین اجتماعی موظف است با رعایت قوانین و مقررات ذی‌ربط، سوابق گذشته و معوق فعالیت کارشناسان بیمه کشاورزی که مورد تأیید صندوق بیمه کشاورزی است را با اخذ کل حق بیمه شامل کارفرما، سهم دولت و سهم بیمه شده، از کارشناسان بیمه کشاورزی، به صورت نقد و اقساط بپذیرد».

در این رابطه به نظر می‌رسد با توجه به تصریح به پرداخت سهم بیمه دولت و کارفرما توسط بیمه شده، ابهام شورای نگهبان رفع شده است.

نتیجه‌گیری

با عنایت به توضیحات ارائه شده به نظر می‌رسد بخشی از ایرادات شورای نگهبان نسبت به این مصوبه در خصوص تبصره‌های «۴» و «۷» رفع شده است، لکن رفع ایراد مندرج در صدر بند «۱» نظر شورای نگهبان در خصوص تبصره «۱»، محل تأمل می‌باشد و لذا می‌توان با رعایت تشریفات مقرر در قانون آیین‌نامه داخلی مجلس، اصلاحاتی را مبتنی بر توضیحات فوق‌الذکر ارائه نمود.